

Metam-natrium

Kern

- De Kamer is sinds mei 2016 niet meer geïnformeerd over dit onderwerp.
- Er ligt een actuele uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) dd. 30 januari 2018 die de noodmaatregelen vernietigt van het College voor de Toelating van Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (Ctgb) voor grondontsmettingsmiddelen op basis van metam-natrium, vanwege mogelijke risico's voor omwonenden.
- Als gevolg hiervan mag metam-natrium weer gebruikt worden conform het oorspronkelijke gebruiksvoorschrift.^{5 2.1 Woo}
- Om omwonenden van intensief bespoten buitenteelten te beschermen, loopt een blootstellingonderzoek. De staatsecretaris van IenW is hiervoor verantwoordelijk.

Achtergrond en stand van zaken

- Metam-natrium is een werkzame stof in een gewasbeschermingsmiddel dat wordt ingezet voor grondontsmetting; het bestrijdt onder meer bodemaaltjes. De stof heeft een status als "candidate for substitution". Dit betekent dat de EU de stof wil vervangen door alternatieven. In NL zijn twee middelen op basis van metam-natrium toegelaten in de teelt van onder meer bloembollen, aardbeien en aardappelen. Er geldt een meldplicht bij de NWWA voor het gebruik van metam-natrium. Percelen mogen slechts eenmaal per vijf jaar behandeld worden.
- In 2014 is door het Ctgb ingegrepen in het gebruik van grondontsmettingsmiddelen op basis van metam-natrium: het Ctgb heeft de middelen tijdelijk geschorst waarna een herbeoordeling is uitgevoerd op de risico's voor omwonenden in nauwe samenwerking met de Belgische autoriteiten. Die herbeoordeling wees uit dat onaanvaardbare risico's voor omwonenden (met name kleine kinderen) niet konden worden uitgesloten. Na de herbeoordeling heeft het Ctgb de tijdelijke schorsing weer opgeheven en zijn aanvullende, beperkende toepassingsvoorwaarden voor metam-natrium opgelegd.
- Het Ctgb nam zijn besluit op basis van art. 71 van de Verordening Gewasbescherming. Dit artikel biedt de mogelijkheid om met een noodmaatregel in te grijpen in een toelating als er sprake is van nieuwe informatie waaruit blijkt dat er een risico is voor mens, dier of milieu. De noodmaatregel betrof het opleggen van de volgende beperkende toepassingsvoorwaarden:
  - Er mag een maximale oppervlakte van 1 hectare behandeld worden, met minimaal 150 meter afstand tussen behandelde velden;
  - Dek de behandelde grond direct na toepassing af met VIF (Virtually Impermeable Film) folie gedurende een periode van ten minste 14 dagen;
  - Een bufferzone van ten minste 150 meter moet toegepast worden tussen de te behandelen velden en de kadastrale grens van woningen en overige verblijfsplaatsen waar mensen langere tijd verblijven, zoals winkels, bedrijven en kantoren;
  - Het middel dient op ten minste 20 cm diepte ingebracht te worden.
- Het besluit werd genomen vooruitlopend op de herbeoordeling door België van metam-natrium in de Europese centrale zone. Die herbeoordeling is nu afgerond en heeft in België geleid tot een nieuwe toelating per september 2017. De Belgische toelatingsautoriteit heeft daarbij iets andere risico beperkende maatregelen voorgesteld voor de EU centrale zone. Het te behandelen oppervlak is groter, bufferzones zijn kleiner, maar afdekken moet nu met TIF (Totally Impermeable Film) gedurende 42 dagen (i.p.v. 14 dagen). Achtergrond hiervan is dat België in haar beoordeling nieuwe informatie van de producent heeft meegewogen over de risico's van metam-natrium.
- Het Ctgb is nu aan zet om als Concerned Member State de herregistratieaanvraag voor Nederland te beoordelen. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de Belgische beoordeling (de in NL aangevraagde toepassingen zijn niet geheel hetzelfde als in België) en aanvullend zullen nationaal specifieke elementen worden beoordeeld. Het besluit voor Nederland wordt naar verwachting eind 2018 genomen.
- De rechter oordeelde op 30 januari jl. dat het Ctgb de maatregelen op basis van art. 71 niet had mogen nemen en vernietigde de besluiten van het Ctgb. Kernpunt in de uitspraak van het CBb is de vraag hoe het risico voor omwonenden gewogen moet worden. Het CBb redeneert dat zich geen zodanige risico's hebben voorgedaan, dat gebruik van een noodmaatregel gerechtvaardigd en proportioneel is. Het Ctgb was van mening dat, gelet op een incident dat zich eerder in Nederland had voorgedaan, de oorspronkelijke aannames over metam-natrium niet voldeden. Dat was reden de toelating te schorsen en, na enkele maanden waarin een

nieuwe beoordeling werd opgesteld, onder stringente condities metam-natrium weer op de markt toe te laten.

- Als gevolg van de beperkende maatregelen door het Ctgb is de afzet van middelen op basis van metam-natrium verminderd en is het behandeld areaal in NL sterk afgenomen. De Kamer is hierover in 2016 geïnformeerd (Kamerstuk 27858, nr. 348, nr. 323). Het is nog onduidelijk of de toelatinghouder n.a.v. de Cbb uitspraak een financiële claim zal indienen.
- Het behandeld areaal betrof in 2017 volgens de NVWA in totaal 72 ha. Hiervan was ruim 80% ten behoeve van de bloembollenteelt.
- In reactie op deze uitspraak heeft de toelatinghouder een aanvraag ingediend om vanuit product stewardship aanvullende toepassingsvoorwaarden ter bescherming van omwonenden op te nemen in het Wettelijk Gebruiksvoorschrift. Deze voorgestelde toepassingsvoorwaarden betreffen de volgende restricties:
  - Het middel dient op ten minste 20 cm diepte ingebracht te worden.
  - Er mag een maximale oppervlakte van 5 hectare behandeld worden.
  - Dek de behandelde grond direct na toepassing af met VIF (Virtually Impermeable Film) folie gedurende een periode van ten minste 14 dagen.
  - Een bufferzone van ten minste 30 meter moet toegepast worden tot de erfafscheiding van woningen en overige verblijfsplaatsen waar mensen langere tijd verblijven, zoals scholen, winkels, bedrijven en kantoren.
  - De voorgestelde toepassingsvoorwaarden zijn gebaseerd op de zonale herbeoordeling door zonaal rapporteur België. Ctgb heeft deze beoordeling in haar overweging betrokken en kan instemmen met de conclusie van zonaal rapporteur België, dat bij bovengenoemde restricties het gebruik van het middel voor omwonenden veilig is. Het Ctgb heeft op 23-02-2018 besloten over deze etiketwijziging. De toelatinghouder heeft aangegeven geen gebruik te willen maken van respijtermijnen. Dit betekent dat gebruik volgens een oud etiket per 23-02-2018 niet meer is toegestaan.
- De landbouwsector zet sinds het ingrijpen van het Ctgb in 2014 meer in op natuurlijke en niet-chemische alternatieven voor grondontsmetting. Daartoe zijn meerdere mogelijkheden, waarover de Kamer is geïnformeerd (Kamerstuk 27858, nr. 323):
  - Inzet van vanggewassen, waaronder Afrikaantjes en Raketblad;
  - Anaerobe grondontsmetting door middel van grondafdekking;
  - Inundatie (het onder water zetten van land). Dit wordt enkel toegepast op zandgronden en vlakke percelen, in Noord- en Zuid-Holland, met dijken of mobiele damwanden.

Met opmaak: Lettertype:

Met opmaak: Lettertype: (Standaard) Verdana, 9 pt, Nederlands (standaard)

Met opmaak: Inspringing: Links: 0 cm, Geen witruimte toevoegen tussen alinea's met dezelfde stijl, Regelaafstand: enkel, Met opsommingstekens + Niveau:1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Inspringing: Links: 0,63 cm, Witruimte toevoegen tussen alinea's met dezelfde stijl, Regelaafstand: Minimaal 12 pt, Geen opsommingstekens of nummering

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Lettertype: (Standaard) Calibri, 11 pt

4 Krachtenveld

5.2.1 Woo

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

5 Spreeklijn AO

5.2.1 Woo

- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]

- 5.2.1 Woo [redacted]
[redacted]
- [redacted]
[redacted]
- [redacted]
[redacted]
- [redacted]
[redacted]
[redacted]
- [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
- [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
- [redacted]
[redacted]

← **Met opmaak:** Tabstops: 5,16 cm, Left

